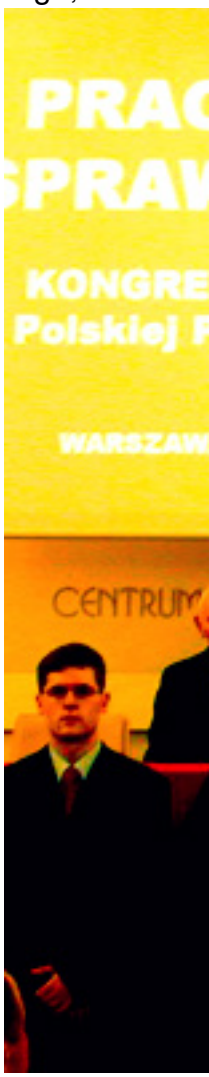
Przed 14 laty, 14 grudnia 2003 roku odbył się Kongres Nadzwyczajny Polskiej Partii Socjalistycznej. Kongres ten zapoczątkował odnowę PPS po trudnym okresie 1999-2002, kiedy to doszło do poważnych zawirowań na tle sporów o polityczne koncepcje dostosowania programu partii do rodzących się wówczas kierunków rozwoju Polski w oparciu o nową Konstytucję. Spór w PPS dotyczył wówczas różnego postrzegania wizji Polski poprzez nurty, które działały w partii: nurt demokratyczny i nurt radykalny.
Kongres Nadzwyczajny PPS w 2003 roku był zwieńczeniem walki o przyjęcie kierunku demokratycznego rozwoju państwa i modernizacji systemu społecznej gospodarki rynkowej i umocnienia demokracji w oparciu o założenia demokratycznego socjalizmu.
Podczas otwarcia Kongresu Nadzwyczajnego wprowadzono nowy Sztandar Partii, przyjęto także Deklarację Ideową i Deklarację Programową oraz uchwały: w sprawie anulowania uchwał Kongresu Nadzwyczajnego z 1948 roku w sprawie rozwiązania PPS i zjednoczenia z PPR, celem utworzenia PZPR oraz uchwałę w sprawie majątku PPS skonfiskowanego i przejętego w roku 1948.
Poniżej publikujemy, celem przypomnienia, podstawowe materiały Kongresu Nadzwyczajnego, które ukierunkowały na lata (do dziś) wizje programowe Polskiej Partii Socjalistycznej.

Kongres Nadzwyczajny – podstawowe dokumenty:

I. Otwarcie Kongresu – Przewodniczący Rady Naczelnej PPS – Andrzej Ziemski

Szanowni Towarzysze Delegaci, drodzy Goście
Witam wszystkich serdecznie w imieniu Towarzysza Jana Mulaka – Honorowego przewodniczącego PPS i swoim własnym. Powoli zbliżamy się do otwarcia obrad Kongresu Nadzwyczajnego Polskiej Partii Socjalistycznej. Kongres zwołała Rada Naczelna PPS. W uchwale z 22 września br. mówi się o zwołaniu kongresu w oparciu o Statut PPS. Jedynym Celem Kongresu jest uchwalenie Programu PPS. W Kongresie biorą udział delegaci obecni na 37 Kongresie.
Przypomnę, że zwołaliśmy nasz kongres w dniu 55 rocznicy rozwiązania Polskiej Partii Socjalistycznej w 1948 roku. Jako spadkobiercy historycznych dokonań PPS czujemy się zobowiązani upamiętnić tę datę sprzed 55 lat. Datę, która przypomina o próbie zniesienia z powierzchni ziemi i ze świadomości Polaków w pełni demokratycznej partii – PPS, która widziała powojenny rozwój Polski w zgodzie z wartościami socjalistycznymi i potrzebami społecznymi.

Szanowni Towarzysze, Drodzy Goście
55 lat temu w dniu 14 grudnia 1948 roku na 28 Kongresie PPS w Warszawie podjęto decyzję o samorozwiązaniu się PPS i wejściu w mariaż z PPR. Przypominam - równo 55 lat temu wyprowadzono Sztandar Polskiej Partii Socjalistycznej.
Dziś wprowadzamy nowy sztandar. Wierzę, że będzie on symbolem jedności wszystkich politycznych nurtów w historii PPS, kończąc wszystkie spory historyczne.
Wierzę, że będzie on symbolem jedności dzisiejszej PPS zapoczątkowując dobrą współpracę wszystkich socjalistów będących dziś w PPS i poza nią.
PPS była zawsze obecna w pamięci Polaków.

Dziś przypominamy – PPS na swym Nadzwyczajnym Kongresie wkracza w pełnym świetle na polityczną scenę Rzeczpospolitej Polskiej.
Proszę o uroczyste wprowadzenie nowego sztandaru.
Proszę o odśpiewanie Czerwonego Sztandaru – historycznego hymnu PPS.

Szanowni Towarzysze, Drodzy Goście
Historia Polskiej Partii Socjalistycznej na przestrzeni lat 1944 – 1948 jest pełna wydarzeń o ogromnej wadze, wielkich wyborów, ludzkich dramatów i tragedii.
Historia PPS to historia Polski.
Nie było wówczas wyważonych i jednoznacznych ocen. Wszystko działo się w cieniu dramatów II wojny światowej, decyzji Konferencji w Jałcie i Pocztdamie, narastającej fali totalitaryzmu w Europie Środkowej i Wschodniej. Przymusowe zjednoczenie PPS z PPR było jednym z elementów likwidacji demokratycznego socjalizmu i tworzenia w Polsce państwa opartego o tzw. dyktaturę proletariatu.
W praktyce mieliśmy do czynienia z powstaniem państwa opartego o idee Józefa Stalina i Romana Dmowskiego, państwa podtrzymywanego przez trzy elementy: pasywizm chłopski, Armię Czerwoną i ideologię endecką. Te trzy elementy to kwintesencja PRL. Można by na tym zakończyć naszą analizę, ale ważne jest jeszcze kilka elementów.

Nie było wówczas, w 1948 roku miejsca na socjalizm, który zrodził się z doświadczeń PPS. Mógł on mieć ludzki, humanitarny wymiar i dawać nadzieję na przyszłość. Ta wersja nie mieściła się jednak w planach logiki budowy Europy wschodniej podporządkowanej koncepcjom wielkiej czwórki.
Trzeba podkreślić dziś, z dystansu, że zjednoczenie PPS z PPR było dramatem polskiej lewicy. Jego skutki rozciągają się na całą polską historię II połowy XX wieku, mają również znaczenie dziś. Tak się bowiem składa, że dzisiejsze zawirowania i dylematy polskiej lewicy mają swoje źródło w tej pamiętnej decyzji sprzed 55 lat.
Zjednoczenie PPS z PPR spowodowało zaprzepaszczenie szansy wprowadzenia dorobku programowego PPS przyjętego m.in. w tzw. Programie Radomskim.
Demokratyczne państwo o ustroju socjalistycznym, czerpiące swe siły ze źródeł demokracji zastąpione zostało przez kapitalizm państwowy, który nazwano socjalizmem i ustrojem sprawiedliwości społecznej. Rządząca lewica stała się zaprzeczeniem lewicy demokratycznej, polscy socjaliści walczyli o demokrację i sprawiedliwość a nie o dyktaturę proletariatu.
Likwidacja PPS w 1948 roku stała się początkiem tworzenia partii autorytarnej. Miało to bardzo znaczący wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy Polski i dzisiejszy model ugrupowań politycznych.
W konsekwencji tej decyzji sprzed 55 lat mamy dziś znaczący rozdział na polskiej lewicy dotyczący postrzegania i oceny zjawisk społecznych, dotyczący również metod rozwiązywania problemów. PRLowska wersja socjalizmu będąca zaprzeczeniem ideałów i wartości, które uznajemy, upadła w wyniku buntu robotniczego, który zrodził „Solidarność" i zapoczątkował rozpad systemu.
Dziś wiemy, że źródłem buntu była rosnąca przepaść między dogmatycznym postrzeganiem celów i próbą ich realizacji za wszelką cenę, wbrew społecznym możliwościom.

Polska Partia Socjalistyczna reprezentująca lewicę demokratyczną widzi sprawy kraju i sprawy ludzi w pełnym ich wymiarze i produkcji i konsumpcji i prawa, ale również sprawiedliwości. Odrzucamy autorytarno-aparatczykowski styl rządzenia i uprawiania polityki. Bycie partią władzy nie upoważnia do lekceważenia spraw ludzkich. Państwo jest dla obywateli, tu i teraz, a nie obywatele dla państwa.

Szanowni Zebrani
W PPS rozumiemy socjalizm jako ideologię otwartą i żywą, w której pomiotem jest człowiek, a celem działania dążenie do sprawiedliwości. Wiemy, że nie tylko uspołecznione działania przynoszą sukces. Wiemy, że również jednostka ludzka z inicjatywą może trwale zmieniać rzeczywistość. Wiemy, że główny nurt PPS i całej polskiej lewicy odrzucając skrajności może w ramach demokratycznego państwa zmieniać rzeczywistość. Wiemy szczególnie z własnych doświadczeń ostatnich lat, że nawet najpiękniejsze zaklęcia podparte marzeniami o rewolucji nie mając społecznego oparcia lądują na śmietniku historii.
Wiemy również, że kapitalizm, szczególnie w polskiej jego wersji, ma wymiar antyludzki i antyhumanitarny. Jest nie do przyjęcia ani dziś, ani w przyszłości.
Trzeba z nim walczyć, to kapitalizm jest źródłem wszelkich nieszczęść ludzi pracy: bezrobocia, bezdomności, biedy, braku szans i perspektyw, głodu i niesprawiedliwości. To kapitalizm buduje wielkie fortuny i tworzy w swej szczytowej formie XXI wieku globalne systemy i metody narzucania światu swej woli.
Nie może być zgody między kapitałem i pracą. Może być co najwyżej równowaga.

Będziemy dziś mówić tutaj o wielkich ideach, celach programowych i ideałach.
Patrzmy na nie jak na siłę nośną PPS. Baczmy jednak, aby rozumieli i akceptowali je ludzie.

Szanowni Towarzysze.
Kongres Nadzwyczajny poświęcony uchwaleniu programu PPS uważam za otwarty. Zabierajmy się do pracy.
W imieniu nas wszystkich witam serdecznie naszych gości reprezentujących partie i ugrupowania lewicy, instytucje bliskie programowo PPS oraz ludzi nam bliskich
Witam serdecznie dziennikarzy, którzy zechcieli odwiedzić nasz Kongres.
Mamy nadzieję na obiektywne relacje.

II. Wystąpienie programowe przewodniczącego Rady Naczelnej - Andrzeja Ziemskiego

Szanowni Towarzysze
Rozpoczęliśmy nasz Kongres. Jego podstawowym zadaniem jest uchwalenie Programu Polskiej Partii Socjalistycznej.
Projekty opracowywane od wielu miesięcy zawarto w dwóch dokumentach: Deklaracja Ideowa PPS oraz Deklaracja Programowa PPS
Obydwa te dokumenty z wielkim nakładem pracy przygotował zespół pod przewodnictwem tow. Jerzego Stefańskiego wiceprzewodniczącego Rady Naczelnej, któremu serdecznie dziękuję.
Dziękuję również wszystkim członkom Komisji Programowej. Wykonaliście Towarzysze wielką pracę. Mam nadzieję, że przygotowane przez was dokumenty znajdą uznanie delegatów kongresu i uchwalone nabiorą realnego kształtu jako program PPS.
Być może w historii partii zostanie określony jako Program Warszawski.

Szanowni Towarzysze
Zespół przygotowujący obydwie deklaracje pracował w oparciu o uchwalone wcześniej dokumenty PPS: Program z 1996 roku, Program z 2000 roku i tzw. Program Weterański oraz dokumenty i uchwały 37 Kongresu PPS z 24 maja 2003 roku. Obydwie deklaracje są kwintesencją naszych doświadczeń gromadzonych przez wiele miesięcy i lat. Można bez przesady powiedzieć, że to wynik doświadczeń dwuwiekowej działalności PPS.
Jesteśmy dziś najstarszą partią polityczną w Polsce o wielkiej tradycji ideowej i niepodległościowej. Nie wywodzimy się ani z tradycji postsolidarnościowej ani postpezetpeerowskiej. Wiemy, że znaczna część nieistniejących dziś już ugrupowań na lewicy, oraz wiele z tych, które działają obecnie czerpało i czerpie z dorobku PPS, jak z niewysychającego źródła. Takie wartości etyczne jak: wolność, równość, praca, sprawiedliwość społeczna i solidarność będące kwintesencją naszej ideologii znajdują się w programach wielu partii. Dotyczy to również podstawowych wartości społecznych jak: demokracja i niepodległość.
Historia naszej partii i jej dorobek dają nam prawo mówić o Polsce i problemach Polaków bez zbędnego zażenowania. Możemy być i jesteśmy sumieniem polskiej lewicy.
Jesteśmy również częścią lewicy europejskiej. Chcemy tutaj być rozwijać się i odgrywać aktywną rolę w zjednoczonej Europie. Chcemy uczestniczyć w przeobrażeniach Europy.

Szanowni Towarzysze

Niepokoi nas sytuacja Państwa Polskiego. Wbrew opiniom wielu euroentuzjastów nasze państwo nie przestaje istnieć, a w nowych warunkach Unii Europejskiej, po 1 maja 2004 roku zmieni się i wzrośnie jego rola. Musi to być państwo sprawne, mądrze i dobrze zarządzane, z perspektywą rozwojową. Musi być to państwo służące obywatelom, dające im perspektywę.
Dziś mamy do czynienia z katastrofalnym kryzysem demokracji. Społeczeństwo przestaje mieć wpływ na cokolwiek. Decydującą rolę odgrywać zaczyna aparat państwowy skojarzony z szerokimi obszarami spekulacji. O sile aparatu świadczą kierunki inwestowania i dotacji.
W każdym mieście powstają pałace: Budynki ZUS, Urzędy wojewódzkie, urzędy skarbowe, budynki PZU, a w każdym miasteczku luksusowe lokale poczty. To wszystko z naszych podatków i składek.
Biurokracja zamiast świadczenia pomocy społecznej zasiada w luksusie i udaje, że coś robi.
Nikogo, jak widać, nie martwią specjalnie 3 miliony bezrobotnych, a bezradność w rozwiązaniu ludzkich problemów zaczyna być cnotą. Już czas z tym skończyć.

Drodzy Towarzysze
Niepokoi nas brak koncepcji i brak polityki gospodarczej, przemysłowej i dalsza dominacja koncepcji liberalnych, również na lewicy. Nie akceptujemy monetarystycznych dogmatów Balcerowicza, który wbrew logice straszy dodrukiem pieniędzy. Nie akceptujemy podatku liniowego i antyspołecznych koncepcji tzw. Planu Hausnera.
Zwracamy uwagę koalicji rządzącej SLD-UP, że zabrnęła w ślepą uliczkę z założeniami swej polityki społecznej. Rzuca to cień na całą polską lewicę i poważnie waży na wyniku najbliższych wyborów. Ostrzegamy, że skutki tej polityki zakłócają wiarę ludzi w wartości lewicowe i mogą na całe dziesięciolecie pozbawić lewicę wpływu na działanie państwa.

Szanowni Towarzysze
Polska Partia Socjalistyczna wystąpiła z ideą powołania Konferencji Organizacji Lewicy, ciała będącego porozumieniem partii, organizacji i stowarzyszeń, których programy opierają się o idee sprawiedliwości społecznej. Odbyły się pierwsze konsultacje, z których wynika potrzeba takiego porozumienia, potrzeba sformułowania nowego programu całej polskiej lewicy na najbliższe lata.
PPS dążyć będzie do skutecznego sfinalizowania tej idei. Mamy nadzieję, że w ramach partnerskiego współdziałania uda się nam stworzyć realną przeciwwagę wobec ekspansji sił neoliberalnych i konserwatywnych. Polacy i Polska zasłużyła na to, aby dziś i w dalszej perspektywie wpływ na jej losy miały idee lewicowe.

Drodzy Towarzysze
Z zainteresowaniem i uznaniem obserwowaliśmy wczoraj boje polskiej delegacji rządowej w Brukseli. Górę wzięli Eurorealiści, co cieszy. Nie może być bowiem tak, że suwerenna Polska wpadnie z objęć jednego, w objęcia drugiego „wielkiego brata”.
Współczesny świat i Europa to wielki rynek konfrontacji idei, wartości, pieniądza i złudzeń. Tylko twarda postawa daje szanse.
Chciałbym tą drogą wyrazić uznanie delegacji polskiej na szczyt UE w Brukseli z premierem Leszkiem Millerem na czele.
Nie będziemy oczywiście umierać za Niceę, ale nie możemy się dać ograć walcząc o przyszłą pozycję w Unii.

Podobnie wygląda nasza pozycja w stosunkach ze Stanami Zjednoczonymi. Byliśmy i jesteśmy jako PPS przeciw udziałowi naszych wojsk w wojnie w Iraku. Ostatnie tygodnie dostarczają nam coraz więcej argumentów, że mieliśmy rację. Irak to pole bitwy a nie pole inwestycji, tym bardziej, że żaden z polskich podmiotów gospodarczych nie otrzymał dotychczas szans w tym rejonie. Podobnie z dobrych rzekomo stosunków z USA nie wynika wcale zmiana na polu polityki wizowej wobec Polaków, czy wielkie inwestycje offsetowe, o których mówiono przy okazji zakupu F16.
Uważamy, że generalnie założenia polskiej polityki zagranicznej i nasze sympatie winny wynikać z realnej oceny a nie wiary i poklepywania po plecach w ramach wielokrotnych konferencji czy przyjęć.

Drodzy Przyjaciele
Naszą szansą jest aktywność na polskiej scenie politycznej. Nie chcę tutaj polemizować z teorią planktonu politycznego, jaką lansuje ostatnio Trybuna, bo jest to co najmniej obraźliwe. Uważam jednak, że czas, aby Polska Partia Socjalistyczna uciekając przed wewnętrznymi konfliktami i własnymi niemożnościami wyszła na zewnątrz do ludzi. Jednym z zadań jest budowa i rozbudowa partii, umacnianie jej struktur, rozwój szeregów. Zakładamy, że w ciągu najbliższych miesięcy nasza struktura obejmie cały obszar kraju. Zakładamy, że do połowy przyszłego roku koła PPS działać będą w co najmniej połowie gmin w Polsce.
Wyjście na zewnątrz to coś więcej, niż prosta aktywność, to budowa bazy społecznej. Żadna partia bez zaplecza społecznego nie ma szans na zaistnienie w wyborach.
Postuluję, aby dzisiejszy Kongres Nadzwyczajny podjął decyzję o powołaniu nowej, żywej struktury wokół partii, złożonej z jej sympatyków i potencjalnych sojuszników.
Postuluję o powołanie dziś Ruchu Społecznego PPS.

Szanowni Towarzysze
Polska Partia Socjalistyczna żyje i rozwija się. Dzisiejszy Kongres zamknie bardzo ważny etap w jej rozwoju – uchwali program. Mamy więc wszystko, co potrzebne jest do działania i sprawdzenia się. Mamy program, mamy ludzi, mamy struktury, mamy wreszcie sztandar, który symbolizuje naszą ideologię. Wierzę, że zostały spełnione niezbędne warunki, aby przełamać bariery niemożności i ruszyć do przodu.

Niech żyje Polska Partia Socjalistyczna.

III. Uchwały Kongresu Nadzwyczajnego

Uchwała Kongresu Nadzwyczajnego PPS
w 55 rocznicę likwidacji Polskiej Partii Socjalistycznej o anulowaniu decyzji podejmowanych przez statutowe organa partii oraz Kongresy w celu zjednoczenia Polskiej Partii Socjalistycznej z Polską Partią Robotniczą w Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą w latach 1945 - 1948

Warszawa 14 grudnia 2003

Kongres Nadzwyczajny Polskiej Partii Socjalistycznej zebrany w dniu 14 grudnia 2003 roku w 55 rocznicę wymuszonej zgodnie ze stalinowskim porządkiem politycznym decyzji o samolikwidacji samodzielnego bytu politycznego i prawnego Polskiej Partii Socjalistycznej anuluje i unieważnia podejmowane pod politycznym i policyjnym naciskiem w latach 1945 - 1948 decyzje ciał stautowych partii zmierzające do likwidacji PPS.
W szczególności dotyczy to uchwał i decyzji podejmowanych przez:
- XXVI Kongres „odnowionej" PPS (29 czerwca - 1 lipca 1945)
- Radę Naczelną PPS z 30 czerwca 1947 o zwołaniu XXVII Kongresu PPS.
- Uchwał XXVII Kongresu PPS, odbytego w dniach od 14 do 17 grudnia 1947 roku
- Uchwały XXVIII Kongresu PPS, który odbył się 14 grudnia 1948 roku
- Zjazdu „zjednoczeniowego" PPS i PPR, który odbył się w dniach 15 – 21 grudnia 1948 roku

Kongres Nadzwyczajny PPS stwierdza, że Polska Partia Socjalistyczna była obecna w życiu politycznym Polski w różnych formach organizacyjnych i ideowych w kraju i zagranicą latach 1948 - 1987, potwierdzając tym samym swoje istnienie.
PPS wznawiając oficjalnie działalność w roku 1987 potwierdziła ciągłość ideową, polityczną i prawną.
Działająca dziś Polska Partia Socjalistyczna jest tą samą i taką samą, jaką powołano przed 111 laty w 1892 roku podczas Kongresu Paryskiego i przez wszystkie lata swego istnienia w kraju i na obczyźnie, w działalności legalnej i w podziemiu, kontynuowała programowe działania na rzecz ludzi pracy i realizacji idei sprawiedliwości społecznej i wartości socjalizmu.

Kongres Nadzwyczajny PPS

Uchwała
Kongresu Nadzwyczajnego PPS w sprawie spuścizny materialnej Polskiej Partii Socjalistycznej
Warszawa 14 grudnia 2003

Kongres Nadzwyczajny Polskiej Partii Socjalistycznej zebrany w dniu 14 grudnia 2003 roku w Warszawie występując w imieniu całej Partii przypomina, że w wyniku połączenia PPS z PPR w roku 1948 cały majątek będący we władaniu Polskiej Partii Socjalistycznej wypracowany od roku 1892 przez pokolenia polskich socjalistów uległ likwidacji poprzez przekazanie jego części nowopowstałej PZPR, przejęciu części przez Skarb Państwa oraz sprzedaży i dewastacji. W ostatnim okresie istnienia PPS do roku 1948 na majątek ten składały się składki ponad 700 tysięcy członków.
W roku 1948 w majestacie prawa odbyło się zawłaszczenie mienia PPS oraz wielu związanych z PPS organizacji jak TUR, TPD i innych.
Kongres Nadzwyczajny Polskiej Partii Socjalistycznej stoi na stanowisku, że władze państwowe winny dokonać w dniu dzisiejszym oceny procesu likwidacji majątku PPS pod kątem jego prawomocności.
Kongres zobowiązuje władze naczelne PPS do:
1. Zwrócenia się do władz państwowych o nowelizację ustawy o likwidacji PZPR z zamiarem

odzyskania przez PPS zgodnie z prawem tej części swego majątku, który przejął Skarb Państwa
2. Wystąpienia do władz SLD jako następcy prawnego SdRP (uczestnika postępowania likwidacyjnego PZPR) o zajęcie w tej kwestii stanowiska.
3. Rozważenie zwrócenia się PPS do Instytutu Pamięci Narodowej o przeprowadzenie badań dotyczących okoliczności rozwiązania PPS w 1948 roku i wynikłych z tego konsekwencji politycznych, prawnych i materialnych.

Kongres Nadzwyczajny PPS

Deklaracja ideowa Polskiej Partii Socjalistycznej

1. Polska Partia Socjalistyczna jest od 1892 roku obecna w życiu społecznym i politycznym Polski i Polaków. Jest partią stale odradzającą się i żywotną, kontynuującą szlachetne ideały ludzkości: wolność, równość, braterstwo. PPS w obecnej formie, jak i dotychczasowych formach historycznych, jest ciągłością programową, polityczną i prawną.
To, co w niej niezmienne, zawarte jest w już w samej nazwie:
Polska - nasi poprzednicy, socjaliści żyjący w XIX i XX wieku, traktowali wyzwolenie narodowe oraz społeczne jako zadania jednakowo ważne. Dzisiaj, kiedy naród polski ma swoje państwo, naszym zadaniem jest dbać i walczyć o utrzymanie niepodległości i suwerenności narodowej. Wyraża się to dbałością o polską rację stanu, o interesy ekonomiczne, kulturalne i polityczne społeczeństwa i państwa polskiego. Gorący patriotyzm nigdy nie sprowadził PPS na manowce nacjonalizmu czy ksenofobii.
Partia - aby zrealizować swe ideały i cele bierzemy udział w życiu publicznym. Uczestniczymy w wyborach, zawieramy sojusze polityczne i koalicje wyborcze, mamy partnerów w związkach zawodowych, organizacjach młodzieżowych i środowiskowych. Wyrażamy zdecydowane stanowisko wobec problemów ważnych dla całego społeczeństwa i różnych jego odłamów. Propagujemy wartości i cele programowe socjalizmu. Wyrażamy interesy ludzi pracy najemnej. Jesteśmy otwarci na współpracę ze wszystkimi organizacjami lewicowymi na zasadach partnerstwa, równości, poszanowania tożsamość ideowej, politycznej i organizacyjnej partnerów.
Socjalistyczna - PPS jest jedyną w dzisiejszej Polsce partią polityczną otwarcie deklarującą, że jej dalekosiężnym celem był i pozostaje socjalizm. Socjalizm jako idea wyrażana systemem wartości etycznych i humanistycznych. Socjalizm jako model ustroju opartego na socjalistycznym systemie wartości – równości, wolności, solidarności i sprawiedliwości społecznej, w którym stosunki społeczne organizuje niepodległe, demokratyczne państwo prawa. Jako socjaliści dążymy do powstania społeczeństwa bez przywilejów i dominacji, zorganizowanego demokratycznie, w którym zapewniony będzie swobodny rozwój ludzkiej osobowości, a praca nie będzie źródłem wyzysku.

2. Polskiej Partii Socjalistycznej przypada szczególna i niezbywalna rola depozytariusza idei socjalizmu, zachowania tradycji i ciągłości historycznej, a także obrony zasady pluralizmu politycznego polskiej lewicy.

W pierwszym programie, przyjętym na zjeździe założycielskim PPS w 1892 roku, została dokonana synteza haseł socjalistycznych oraz idei niepodległości Polski. Ruch socjalistyczny działał we wszystkich zaborach, broniąc socjalnych i narodowych praw polskiej klasy robotniczej, przewodził rewolucji, która wybuchła w 1905 roku i przybrała cechy powstania narodowego.
W 1918 roku socjaliści uczestniczyli w wyzwalaniu ziem polskich, a potem w obronie granic państwa. Kierowane przez PPS rządy ludowe, choć działały krótko, stworzyły podstawy demokratycznego i republikańskiego ustroju Rzeczypospolitej o szerokich prawach obywatelskich i jedno z najlepiej rozwiniętych w ówczesnej Europie ustawodawstwo socjalne.
W okresie międzywojennym PPS broniła interesów ludzi pracy na forum parlamentu, samorządów terytorialnych, w walkach strajkowych. Organizowała ich w klasowe związki zawodowe, spółdzielnie, organizacje oświatowe, kulturalne i sportowe. Czynnie przeciwstawiała się groźbie prawicowej dyktatury i tłumieniu demokracji przez sanacyjne rządy.
W czasie II wojny światowej socjaliści współorganizowali walkę zbrojną, stanowili jeden z głównych filarów władz RP w kraju i poza jego granicami.
W okresie powojennym PPS działała na wychodźstwie, organizując polskich robotników na Zachodzie i aktywnie uczestnicząc w międzynarodowym ruchu socjalistycznym. Była jednym ze współtwórców Międzynarodówki Socjalistycznej.
Po wyzwoleniu ziem polskich część działaczy PPS otwarcie przeciwstawiła się narzuconemu systemowi i stała się ofiarą krwawych represji. Odrzucali oni wyniki porozumień Wielkich Mocarstw z Jałty i Poczdamu. W legalnie działającej PPS znalazły się setki tysięcy członków, z których większość została usunięta przed wymuszonym połączeniem z PPR.
Wielu socjalistów, choć nie mogło po 1948 roku oficjalnie uczestniczyć w życiu politycznym, pozostało wiernych tradycji demokratycznej lewicy i włączyło się w odbudowę kraju. Tworzyli oni także podstawę ruchów i inicjatyw społecznych, takich jak Klub Krzywego Koła, postulujących demokratyzację ustroju państwa.
PPS odrodziła się w kraju w roku 1987, a w 1990 połączyła z tą częścią Partii, która nieprzerwanie działając na emigracji, zapewniła ciągłość ideową i organizacyjną polskiego ruchu socjalistycznego.
Krach PRL oznaczał klęskę nie tylko tej konkretnej formacji ustrojowej i rządzącej - PZPR, ale i przegraną całej polskiej lewicy. Ustrój PRL utożsamiany był przez przeważającą część społeczeństwa z ustrojem socjalistycznym. Upadek tej formy ustrojowej osłabił wiarę w ideały socjalizmu i nadzieje, jakie z ustrojem socjalistycznym wiązało społeczeństwo polskie.
W okresie po 1989 roku partie deklarujące lewicowość społeczną i uznające programowo ideały socjalizmu w praktyce realizują antyspołeczną, neoliberalną politykę transformacji ustroju i gospodarki, której skutki budzą coraz gwałtowniejszy sprzeciw.
PPS krytycznie ocenia skutki tak zwanej transformacji ustrojowej. Uważamy, że jej neoliberalny model prowadzi państwo do katastrofy gospodarczej, społecznej i politycznej. Przez ostatnie 14 lat wytworzyły się głębokie nierówności, wręcz przepaści społeczne. Powstała kategoria „ludzi zbędnych", dla których nie ma pracy i mieszkania. Neoliberalny kapitalizm ograbił dorosłych Polaków z wielu nabytych praw i pozbawił większość młodego pokolenia nadziei na normalne życie. Państwo systematycznie wycofuje się ze zobowiązań socjalnych. Oświata, kultura, możliwość wypoczynku, opieka zdrowotna – przestały być dobrami powszechnie dostępnymi. Kolejno likwidowane są elementy państwa socjalnego i laickiego. Powstało szereg ograniczeń wolności. Ukształtował się klimat nietolerancji. Postępuje zanik kultury politycznej. Rozpleniło się traktowanie uzyskanej władzy nie w kategoriach obowiązków i odpowiedzialności, lecz jako

sposobność do ograbiania państwa i społeczeństwa.
Zachodzi wielka i pilna potrzeba rozwoju i jednoczenia sił lewicy we wspólnym froncie walki o interesy większości społeczeństwa – ludzi pracy. Budowa frontu sił lewicowych nie może odbywać się przez mechaniczne łączenie, znoszenie przedziałów organizacyjnych oraz zacieranie różnic ideowych i programowych. Tak z doświadczeń historycznych, jak i współczesnych, wynika wniosek o potrzebie traktowania pluralizmu politycznego jako cennej, wymagającej ochrony i zachowania wartości, źródła siły lewicy. Lewica społeczna jest bardzo szerokim ruchem intelektualnym, ideowym, moralnym i politycznym pragnącym zmieniać świat na lepsze. Składają się na nią nurty o różnorodnej genezie filozoficznej, tradycjach historycznych i programach, zorganizowane w formach partii politycznych, związków zawodowych, stowarzyszeń.
Istotną i nieodłączną część polskiej lewicy stanowi PPS – niepodległościowa partia demokratycznego socjalizmu.

3. Humanizm stanowi najgłębsze źródło idei socjalistycznych.
Wyrastają one z odwiecznych marzeń o sprawiedliwości, społecznej harmonii i upodmiotowieniu każdego człowieka. Socjalistyczny humanizm stawia człowieka w centrum wszechrzeczy, a jednocześnie ujmuje go w relacji z innymi jednostkami jako istotę społeczną. Socjalizm nie jest nakierowany na zmianę ludzkiej natury, a zmierza do zmiany stosunków między ludźmi, aby były przyjazne i braterskie. Socjalizm wyraża ludzkie poczucie sprawiedliwości, wyraża pogląd, że wszyscy ludzie są sobie równi i powinni współdziałać ze sobą dla wspólnego dobra. Wyraża przekonanie, że każdy ma prawo do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, że należy chronić słabsze jednostki i grupy społeczne. Uznaje, że każdemu przysługuje prawo do wolności, ale korzystanie z niej nie powinno ograniczać praw innych ludzi, a naturalne dążenia do osiągania indywidualnych pragnień i celów należy tak miarkować, by nie szkodzić innym. Głosi, że trzeba tolerować cudze poglądy i odmienne style życia, że ludzkość powinna harmonijnie współżyć ze światem przyrody. Wypływająca z poglądów socjalistycznych moralność jest zaprzeczeniem egoizmu, żądzy posiadania nieograniczonych dóbr materialnych, skłonności do przemocy i poniżania innych.
Socjalizm nie jest utopią. Myśl socjalistyczna wywodzi go również z analizy historycznych i współczesnych procesów społeczno-ekonomicznych oraz wskazuje praktyczną formułę polityczną. Rozwój sił wytwórczych, współczesna nauka, technika oraz technologie, a także poziom wykształcenia stwarzają warunki, aby umożliwić godne życie każdemu człowiekowi, bez strachu o jutro i walki o ekonomiczne przetrwanie.
Bieda i niesprawiedliwość, brak szans i nadziei w świecie XXI wieku - to efekt istniejących, wadliwych stosunków społecznych, gospodarczych i politycznych. Uważamy, że możliwe jest takie ich przeobrażenie, aby gospodarka służyła optymalnemu zaspakajaniu potrzeb ludzi i społeczności. W zasięgu ludzkich możliwości leży takie przekształcenie państwa i prawa, żeby zapewnić każdej jednostce bezpieczeństwo osobiste i socjalne, sprawiedliwość i należne miejsce w społeczeństwie.
Podstawowym warunkiem budowy socjalizmu jest przejęcie przez ludzi pracy politycznego kierowania demokratycznym państwem i rozciągniecie społecznej kontroli nad kierunkami oraz celami rozwoju społecznego i gospodarczego.

4. Polska Partia Socjalistyczna walczy nie tylko o szczęśliwy byt przyszłych pokoleń, ale dąży do stworzenia ludzkich warunków żyjącym tu i teraz.

Kapitalizm jest systemem nieprzyjaznym ludziom, egoistycznym i antydemokratycznym. Stawiając pieniądz ponad wartości pracy, wiedzy i kultury zagraża godności człowieka. Uważamy, że można i należy ograniczyć jego złe, drapieżne cechy i wziąć pod społeczną kontrolę, podobnie, jak czynią to partie socjaldemokratyczne i związki zawodowe na zachodzie Europy.
Socjalizm nie jest dla nas ciasną i sztywną doktryną, którą należy wprowadzić w życie natychmiast i za wszelką cenę, nie bacząc na koszty ludzkie oraz społeczne, lecz kierunkiem rozwoju, ku któremu zwolna, lecz nieuchronnie zmierza ludzkość.
Doświadczenia historyczne wykazały, że szlak na skróty, poprzez rewolucje, upaństwowienie wszystkich środków produkcji zamiast ich uspołecznienia, wymuszanie posłuchu państwowymi środkami przemocy, może prowadzić na manowce autorytaryzmu, a nawet totalitaryzmu.
Uważamy, że w aktualnych warunkach droga do socjalizmu wiedzie przez stopniowe osiąganie celów i realizację wartości socjalistycznych przy wykorzystaniu mechanizmów demokracji parlamentarnej oraz możliwości tkwiących w społecznej gospodarce rynkowej. Ten pogląd znajduje potwierdzenie w rezultatach wieloletniej pracy i walki socjaldemokracji w krajach zachodnioeuropejskich. Walki prowadzonej metodami politycznymi, właściwymi dla partii oraz klasowych związków zawodowych.
Przeobrażenia ustroju politycznego powinny zmierzać do utrwalenia demokracji i praw człowieka. Zmiany ustroju ekonomicznego - do uspołecznienia środków wytwarzania dóbr materialnych i usług. Dopiero w ten sposób usunięta zostanie sprzeczność interesów pracodawców i pracobiorców.

5. PPS kieruje się lewicowym systemem wartości, który od dziesięcioleci pozostaje niezmienny. Stanowi on integralną całość i definiuje socjalizm jako ideę etyczną i humanistyczną.

Wartości etyczne:
- Wolność stanowi przyrodzone i niezbywalne prawo każdego człowieka i grupy społecznej.

Jedynymi granicami wolności są powszechnie uznane prawa oraz dobro innych jednostek i społeczności, a także zachowanie środowiska przyrodniczego.
Uważamy, że nadmierne rozpiętości społeczne prowadzą do zagrożenia wolności jednostek i grup społecznych. Wolnym może być człowiek, którego podstawowe potrzeby są zaspokojone, a to oznacza prawo do bezpieczeństwa osobistego i socjalnego, w tym m.in. do wykształcenia, godnej pracy i płacy, ochrony zdrowia, ubezpieczenia społecznego.
Obok wolności osobistej istnieje jej wymiar społeczny i narodowy. Mieszczą się w nim swobody polityczne, prawo do współdecydowania o otoczeniu społecznym oraz do informacji o życiu publicznym.
PPS uznaje wolność sumienia za jedno z najbardziej kardynalnych praw człowieka i obywatela. Opowiadamy się za pełną wolnością wyboru światopoglądu, w tym za prawem do swobodnego wyznawania i praktykowania religii, jednak nie może być ona wykorzystywana do celów politycznych. Konieczny jest wiec rozdział państwa i Kościoła oraz odzyskanie przez szkoły publiczne świeckiego charakteru.
- Równość oznacza, że wszyscy ludzie i każdy człowiek z osobna, mają te same prawa w społeczeństwie i są dokładnie tyle samo warci wobec innych. Zróżnicowanie osiąganego statusu majątkowego czy społecznego nie powinno wynikać z niczego innego, niż z indywidualnych zdolności oraz wykonywania społecznie użytecznej pracy.

Z zasady równości wywodzi się tolerancja. Nie oznacza ona tylko przyzwolenia czy obojętności,

ale i życzliwość wobec różnych mniejszościowych grup: światopoglądowych, wyznaniowych, narodowych i etnicznych, subkultur oraz orientacji seksualnych. Opowiadamy się za akceptacją odmienności, jeżeli nie naruszają one żywotnych praw innych ludzi, a odrzucamy wszelkie uzurpacje do ujednolicania czy "nawracania".
Wszyscy - niezależnie od rasy, pochodzenia społecznego, narodowego i etnicznego, płci, światopoglądu - powinni otrzymać takie same szanse startu życiowego i realizacji osobistych planów. Chcemy pełnego równouprawnienia kobiet i mężczyzn, respektowania prawa do świadomego macierzyństwa i ojcostwa.
Jesteśmy za prawem mniejszości narodowych do pełnej integracji ze społeczeństwem przy jednoczesnym zagwarantowaniu ich tożsamości, zachowania przynależności etnicznej, języka i kultury.
Ludzie słabsi lub poszkodowani mają prawo do specjalnego wsparcia ze strony społeczeństwa.

- Praca ma centralne znaczenia dla kształtowania warunków życia ludzkiego oraz poczucia wartości człowieka, tworzy bazę gospodarczą i socjalną społeczeństwa.

Poprzez pracę człowiek zaspokaja potrzeby życiowe swojej rodziny i innych ludzi, ale także samorealizuje się. Dlatego musi ona znajdować się pod ochroną, nie może zostać zredukowana do roli rynkowego towaru. Nieodzowne jest zabezpieczenie podmiotowości pracownika w procesie produkcji poprzez gwarancje prawne oraz możliwość ich egzekwowania od pracodawców.

- Sprawiedliwość społeczna stanowi praktyczny wyraz ideałów wolności i równości oraz afirmacji pracy i równoważenia interesów różnych grup społecznych.

Naszym celem jest społeczeństwo wolnych i równych ludzi, w którym przezwyciężone zostaną różnice klasowe i grupowe. Wolna Polska nie może dzielić się na społecznych pariasów i kastę elity finansowej.
Podział dochodu narodowego powinien sprawiedliwie oceniać wkład pracy każdej jednostki i ograniczać społecznie nieakceptowane rozpiętości majątkowe.
Opowiadamy się za sprawiedliwym podziałem wszystkich społecznych szans i dóbr, szczególnie pracy i edukacji, a także dochodu i własności. Jesteśmy za równouprawnieniem w podziale dochodu narodowego wszystkich członków społeczeństwa i stajemy po stronie społecznie słabszych.

- Solidarność oznacza odpowiedzialność za wspólnotę, a tym samym zobowiązanie do działania na rzecz innych ludzi oraz wypełniania zadań społecznych. Jest ona podstawą społecznego współistnienia oraz aktywnym instrumentem dla realizacji sprawiedliwych warunków życia.

Wrażliwość na krzywdę każdego człowieka, moralny imperatyw pomocy słabszym, obrony tych, którzy nie mogą czynić tego sami, upominanie się przez silniejszych o prawa słabszych, to fundament stosunków międzyludzkich. Solidarność wyraża się w dążeniu do pełnego upodmiotowienia pokrzywdzonych, a nie tylko doraźnego złagodzenia ich krzywdy. Znajduje to wyraz m.in. w systemie rent i emerytur oraz w zapewnieniu młodemu pokoleniu dobrych warunków startu życiowego.

Wartości społeczne:

- Demokracja stanowi dla PPS jedyną drogę praktycznego wcielania w życie lewicowych ideałów. Jest tym ustrojem politycznym, który daje najwięcej szans na urzeczywistnienie zasad równości i wolności. Szans – ale nie gwarancji, bo jeśli zostaje ograniczona wyłącznie do sfery polityki, przekształca się w fasadę, za którą możliwe jest pozbawianie ludzi ich podmiotowości.

Kiedy zanika bezpieczeństwo socjalne, staje się ona iluzją dla słabszej ekonomicznie większości społeczeństwa, która niekiedy odwraca się od instytucji demokratycznych. Dlatego domagamy się przestrzegania reguł ludowładztwa oraz praw człowieka nie tylko w stosunku do uprzywilejowanej części, lecz w odniesieniu do całego społeczeństwa i we wszystkich obszarach życia społecznego.
Każdy człowiek i każda grupa dysponują niezbywalnym prawem do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym i współdecydowania o losach społeczności, w której żyje. Opowiadamy się więc za tym, aby wszyscy mieli zapewnione praktyczne możliwość współdecydowania o sprawach ich dotyczących. Wymaga to nie tylko prawa do swobodnego organizowania się partii politycznych, związków zawodowych oraz organizacji pozarządowych, ale i uzupełnienia reguł wyborczych o zasadę proporcjonalności.
 Niepodległość jest wartością wpisaną w całą historię PPS. Również i dzisiaj, wśród wartości i celów programowych, wysuwamy na czoło interes polskiej społeczności narodowej i obywatelskiej oraz państwa polskiego. PPS wśród wartości i celów programowych na czoło wysuwa interes polskiej społeczności narodowej i państwa polskiego.
Popieramy przystąpienie Polski do Unii Europejskiej, ponieważ widzimy w tym sposób na umocnienie bezpieczeństwa zewnętrznego oraz realną szansę na cywilizacyjny, gospodarczy i społeczny rozwój kraju.
Polska, podobnie jak inne kraje, odczuwa skutki procesów zachodzących w skali całej planety, które wynikają z rozwoju nauki i techniki. Dostrzegamy ich ogromny, w znacznej mierze pozytywny wpływ na życie społeczne i pojedynczych ludzi. Jesteśmy jednak zdecydowanymi przeciwnikami neoliberalnej globalizacji gospodarczej, politycznej i kulturalnej pod dyktando wielkich międzynarodowych korporacji. Pozbawia ona państwa suwerenności ekonomicznej, niszczy lokalne gospodarki, bogactwo narodowych tradycji, zwyczajów i kultur, odbiera sens demokratycznym wyborom społeczeństw.
Jeśli chcemy o sobie decydować, musimy przyczynić się do budowy nowego, sprawiedliwego i demokratycznego ładu społecznego i politycznego na świecie.

6. Socjalizm oznacza także model ustrojowy, którego treść i formy muszą pozostawać w zgodzie z ideałami wolności, równości, sprawiedliwości społecznej i demokracji.
Ustrój socjalistyczny proponowany przez PPS wyrasta z historycznych doświadczeń polskiej i europejskiej lewicy. Stoimy na straży politycznych i społecznych zdobyczy ruchu robotniczego – demokracji, praw obywatelskich, w tym praw socjalnych (bezpieczeństwa socjalnego). Demokratyczne i socjalne państwo pozostaje aktualnie najskuteczniejszym mechanizmem obrony podmiotowości jednostek i grup we współczesnym świecie, chroni elementarne prawa pracownicze. Ograniczenie roli państwa stało się podstawowym elementem neoliberalnej doktryny. Proponowane przez nią i realizowane w praktyce zawłaszczanie funkcji państwa przez mechanizmy rynkowe, osłabianie ogólnospołecznej roli instytucji publicznych stworzyło zagrożenie dla demokracji, praw obywatelskich i społecznej sprawiedliwości. Dlatego obowiązkiem socjalistów staje się konsekwentna obrona demokratycznego państwa, w tym zwłaszcza jego funkcji ekonomicznych i socjalnych.
Trwające od ponad ćwierćwiecza próby podważenia przez monopolistyczny kapitalizm zdobyczy ludzi pracy unaoczniają znaczenie instytucji demokratycznego państwa. Dalsze próby demontażu funkcji państwa grożą trwałym podporządkowaniem społeczeństw dyktatowi oligarchii finansowej i wielkich podmiotów gospodarczych, zastąpieniem demokratycznie wyrażonej woli obywateli prawami popytu i podaży.

Do podstawowych zadań lewicy należy zatem obrona państwowego interwencjonizmu w gospodarce, istnienia sektora publicznego – niezbędnego dla procesów modernizacji i zabezpieczenia suwerenności gospodarczej, wyznaczającego standardy ochrony praw pracowniczych. Wyzwaniem chwili jest podtrzymanie roli państwa jako podmiotu polityki społecznej, redystrybuującej dochód narodowy, gwarantującej elementarny poziom bezpieczeństwa socjalnego.
Neoliberalna rewolucja zakończyła się klęską. W coraz bogatszym świecie egzystuje coraz więcej ubogich ludzi. Dopóki utopią pozostają idee wprowadzenia procedur demokratycznych w skali globalnej, dopóty ruch socjalistyczny bronić będzie demokratycznego państwa socjalnego.

7. PPS uczestniczy w wyborach do parlamentu oraz samorządów, aby uzyskać wpływ na stanowienie prawa krajowego i lokalnego, w tym budżetu państwa i jednostek terytorialnych, a także wpływ na bieżące decyzje władz wykonawczych. Zdobyty w sposób demokratyczny udział w strukturach władzy wykorzystamy do przekształcania warunków życia społeczno-gospodarczego w postulowanym przez nas i akceptowanym przez większość społeczeństwa kierunku.
PPS nawiązuje do swoich doświadczeń i tradycji w pracy społecznikowskiej. W obecnych warunkach ustrojowych nabierają one wielkiego znaczenia jako narzędzia samoorganizacji obywateli w walce o ich podstawowe prawa. Przykładem takich działań jest Robotniczy Związek Samopomocy.
Jesteśmy zdecydowanie za budową w Polsce demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego, rozwojem samorządności, wzmocnieniem funkcji decyzyjnych i kontrolnych demokratycznie wybranych władz.
Uważamy za konieczne wydanie zdecydowanej wojny prywacie, koteryjności, nepotyzmowi, sobiepaństwu i partyjnictwu władz administracyjnych i samorządowych.

8. Konstytucyjnym obowiązkiem państwa jest zagwarantowanie każdemu obywatelowi możliwości przeżycia i elementarnego bezpieczeństwa socjalnego.
Polska nie jest bogatym krajem, ale i nie na tyle biednym, żeby nie było jej na to stać. Może to osiągnąć nie tylko pod warunkiem wydatnego rozwoju gospodarczego, ale i poprzez bardziej sprawiedliwy podział dochodu narodowego.
Nie godzimy się na utrwalanie biegunów rozpasanego bogactwa i nędzy uwłaczającej ludzkiej godności, na dalsze rozwarstwianie społeczeństwa i pauperyzacje jego szerokich mas. Odradzające się podziały klasowe muszą być łagodzone przez państwo, któremu należy przywrócić obowiązki i funkcje opiekuńcze.
Powinnością państwa jest również stworzenie bezpłatnego, powszechnego, jednolitego i laickiego systemu wychowania i kształcenia, od przedszkola po szkoły wyższe. Jest to niezbędny warunek powszechnego uczestnictwa w demokracji obywatelskiej, wszechstronnego rozwoju kraju i wykorzystywania, a nie marnotrawienia talentów. Edukacja jest misją społeczną a nie biznesem. Dostępność wykształcenia to nie tylko sposób na przełamanie dziedziczenia biedy, lecz także gwarancja, że edukacja nie stanie się przejmowanym w spadku przywilejem bogatych. Wypowiadamy się przeciwko finansowaniu z publicznych pieniędzy dochodowych szkół niepublicznych.
Pilnym zadaniem władz państwowych jest przywrócenie radiu i telewizji publicznej funkcji oświatowych, edukacyjnych i kulturotwórczych. Sprzeciwiamy się komercjalizacji publicznego radia i telewizji, osłabianiu ich roli na rynku mediów oraz finansowaniu z pieniędzy publicznych

prywatnych radiofonii i telewizji.

9. PPS reprezentuje interesy ludzi pracy najemnej oraz wszystkich tych, którzy solidaryzują się z grupami i jednostkami słabszymi w społeczeństwie. Prawa socjalne i pracownicze uznajemy za fundament uniwersalnych praw człowieka i demokracji.
Dostrzegamy, że w gospodarkę kapitalistyczną trwale wpisane jest niebezpieczeństwo przewagi kapitału nad pracą i wyzysku człowieka przez człowieka. Można jednak je osłabić i kontrolować.
Potrzeby człowieka zajmują centralne miejsce w socjalistycznej koncepcji społecznej gospodarki rynkowej. Jej celem jest sprawiedliwy podział pracy, dóbr materialnych oraz usług, a także dochodów. Siły rynku i konkurencja, ich dynamika i zdolności innowacyjne, podnoszą efektywność wytwarzania usług i dóbr w interesie konsumentów, jednak nie potrafią one same z siebie zapewnić sprawiedliwego podziału. Pozostawione samopas prowadzą do koncentracji kapitału i powstawania monopoli, nasilenia wyzysku ekonomicznego w stopniu zagrażającym podstawom pokoju społecznego. Dlatego siły rynku muszą być kontrolowane, a także korygowane przez państwo, kiedy kierują się przeciwko człowiekowi i środowisku naturalnemu.
Skutecznym instrumentem obrony ludzi pracy są związki zawodowe. Nie godzimy się na tłumienie swobody ich działania w niektórych przedsiębiorstwach prywatnych, jak również na ograniczanie prawa do strajku. Opowiadamy się za stworzeniem krajowego partnerstwa socjalnego, wzorowanego na europejskim partnerstwie społecznym. Opiera się ono na skutecznej reprezentacji interesów pracowniczych przez silne związki zawodowe oraz rady zakładowe, reprezentujące interesy załóg w organach kierowniczych przedsiębiorstw.

10. PPS opowiada się za równoprawnością sektorów prywatnego, państwowego, spółdzielczego i komunalnego.
Państwo powinno zachować silny udział w sektorach strategicznych dla zachowania bezpieczeństwa państwa i dobrobytu obywateli oraz konstytucyjne prawo do interwencji na rynkach finansowych, produkcyjnych i usług, jeśli sytuacja na nich zagraża interesowi państwa i społeczeństwa. Uważamy za konieczne zapewnienie szybszego rozwoju sektorowi spółdzielczemu.
Wypowiadamy się przeciwko dalszej prywatyzacji majątku narodowego z korzyścią tylko dla nielicznych i szkodą dla większości. Wypowiadamy się za możliwością renacjonalizacji majątku narodowego. Należy pozbawić własności tych wszystkich, którzy zdobyli ją nieuczciwie bądź używają przeciwko społeczeństwu.

11. PPS opowiada się za modelem Europy kierowanej wolą obywateli, a nie wąskich elit technokratów, likwidującej bariery między narodami, ale zachowującej tożsamość kulturową społeczeństw, a przede wszystkim gwarantującą rozwój praw społecznych swoich mieszkańców. Taką wizję naszego kontynentu określamy jako Europę Socjalną.
Współczesna Europa składa się z państw narodowych, ukształtowanych w wyniku wielowiekowych procesów historycznych. Każdy z narodów europejskich związany jest własnym językiem, tradycją, kulturą i dorobkiem materialnym. Społeczności narodowe chcą zachować suwerenność w sprawach bytu i interesu narodowego. Pragnie jej także naród polski.
Europę widzimy jako Europę Ojczyzn jej obywateli złączoną dla rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego, w braterstwie ludzi i narodów.

12. PPS występuje przeciwko jakimkolwiek próbom imperialistycznej dominacji, bez względu na hasła, pod jakimi się ona dokonuje.
Popieramy prawo narodów do samostanowienia, wspierając równocześnie formy ponadnarodowej integracji. PPS opowiada się za przywróceniem należnej roli Organizacji Narodów Zjednoczonych.

***

Polska Partia Socjalistyczna służy dobru wspólnemu, jakim jest dobro narodu i państwa polskiego. W Polskiej Partii Socjalistycznej działają ludzie wierni ideałom socjalizmu, zdecydowani budować demokrację, sprawiedliwość społeczną i dobrobyt w Rzeczpospolitej Polskiej.

Kongres Nadzwyczajny PPS - Komunikat PAP

14.12.2003. Warszawa (PAP) - Kongres Nadzwyczajny Polskiej Partii Socjalistycznej przyjął podczas niedzielnych obrad deklarację ideową oraz deklarację programową ugrupowania. Główne zadania programowe PPS zdefiniowano jako "szerzenie idei socjalizmu jako idei etycznej i humanistycznej oraz budowanie nowego modelu ustrojowego w RP". Działalność PPS według deklaracji programowej ma się skupić na "dokonywaniu przemian w świadomości społeczeństwa i zmian w stosunkach społecznych i gospodarczych".
W deklaracji podkreślono m.in., iż "PPS jest partią stale odradzającą się i żywotną, kontynuującą szlachetne ideały ludzkości" oraz, że przypada jej "szczególna i niezbywalna rola depozytariusza idei socjalizmu".
Jak poinformował PAP przewodniczący partii Andrzej Ziemski, kongres przyjął również uchwałę w sprawie spuścizny materialnej PPS. W uchwale kongres zobowiązał władze naczelne ugrupowania aby "zwróciły się do władz państwowych o nowelizację ustawy o likwidacji PZPR z zamiarem odzyskania przez PPS - zgodnie z prawem - tej części swego majątku, który przejął Skarb Państwa".
Ponadto, PPS chce wystąpić do władzo SLD "jako następcy prawnego SdRP - uczestnika postępowania likwidacyjnego PZPR - o podjęcie rozmów w celu omówienia roszczeń PPS do części mienia przejętego przez SdRP po PZPR".
Kongres Nadzwyczajny PPS przypomniał, że "w wyniku połączenia PPS Z Polską Partią Robotniczą w roku 1948, cały majątek będący we władaniu PPS, wypracowany od roku 1892 przez pokolenia polskich socjalistów, uległ likwidacji poprzez przekazanie jego części nowopowstałej PZPR, przejęciu części przez Skarb Państwa oraz sprzedaży i dewastacji". "W ostatnim okresie istnienia PPS do roku 1948 na majątek ten składały się składki ponad 700 tysięcy członków" - podkreślono w uchwale.
Według PPS, władze państwowe powinny dokonać oceny procesu likwidacji majątku PPS pod kątem jego prawomocności.
Kongres odbywał się w 55 rocznicę rozwiązania PPS w 1948 roku. Uczestniczyło w nim ponad 120 delegatów. Wśród zaproszonych gości był m.in. wiceprzewodniczący SLD Andrzej Celiński oraz przedstawiciele stowarzyszenia im. Edwarda Gierka, organizacji współpracującej z PPS. (PAP)